

İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri

Hümset Seçkin*

Özet

Bu araştırmada, “İlköğretim 4. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programı”na yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, eğitim programının temel öğeleri olan kazanımlar, etkinlikler, araç gereçler ve değerlendirme süreci ölçüt olarak alınmıştır. Araştırmada ayrıca, öğretmenlerin programla ilgili bilgilenme düzeyine, programı uygularken karşılaştıkları güçlükler, programın güçlü ve zayıf yönlerine ve programın geliştirilmesine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen bu araştırmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Veriler tipik durum örneklemesiyle belirlenen, 15 4. sınıf İngilizce öğretmeniyle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin uygulamada karşılaşılan güçlüklerden dolayı programın bazı yönlerine ilişkin olumsuz görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmenler programla ilgili bilgilenme düzeylerinin yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Ders araç gereçlerinin yetersizliği, sınıf mevcutlarının fazla olması ve derse ayrılan sürenin yetersizliği programın uygulanmasını engelleyen olumsuzluklar olarak dile getirilmiştir. Öğretmenler, programın en güçlü yönünü öğrenme sürecinde öğrencileri aktif kılması; en zayıf yönünü ise yoğun bir program olması şeklinde tanımlamışlardır. Öğretmenlerin programın geliştirilmesine yönelik önerileri; daha nitelikli ders kaynaklarının hazırlanması, derse ayrılan sürenin artırılması, sınıf mevcutlarının azaltılması ve değerlendirmeye ilişkin yardımcı kaynakların sağlanmasıdır.

Anahtar Kelimeler: ilköğretim, İngilizce dersi öğretim programı, program değerlendirme, öğretmen görüşü

*Dr., Akdeniz Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, hseckin@akdeniz.edu.tr

Teachers' views on primary school English language teaching curriculum for the 4th grade

Hümset Seçkin

Abstract

This study investigates teachers' views on primary school English language teaching curriculum for the 4th grade. For this aim, objectives, content, activities, materials and equipment and assessment which are the basic components of the curriculum are taken as the criterion. Besides this, the study investigates teachers' level of information about the curriculum, the difficulties that were experienced by teachers in implementing the curriculum, the strengths and weaknesses of the curriculum and teachers' suggestions for improving the curriculum. This is a qualitative research and employs interview techniques. Data were collected through interviews of 15 primary school English teachers who taught 4th grade students at state schools. In the data analysis procedure descriptive analysis techniques were applied. The results of the research indicated that the participants had negative views about some aspects of the curriculum due to challenges that they encountered during the implementation. It was determined that teachers thought that the level they informed about the program was not sufficient. Teachers emphasized that crowded classrooms, lack of sources and supplementary materials caused problems in implementing the curriculum. It was pointed out that the strongest feature of the curriculum was that it made the students active during the learning process. The weakest feature of the curriculum was that it was overloaded and time allocated to the curriculum was not sufficient. In order to make the curriculum more efficient teachers suggested that more qualified learning materials should be prepared, allotted time for the lesson should be increased, the number of students in the classroom should be reduced and assessment tools should be provided for the teachers.

Keywords: primary school, English language teaching curriculum, program evaluation, teachers' views

Giriş

Toplumlararası ilişkilerin ve işbirliğinin yaygınlaşması ve iletişim kanallarının hızla çoğalması sonucunda, bireylerin tarih boyunca süregelen yabancı dil öğrenme gereksinimi daha da artmış ve böylelikle yabancı dil bilmek bireyin sahip olması gereken en önemli niteliklerden biri olmuştur. Günümüzde hızlı bir şekilde dünya dili rolünü üstlenen İngilizce uluslararası platformda yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Unesco ve diğer uluslararası kuruluşlar tarafından yapılan araştırmalar en az 60 ülkede İngilizce'nin resmi ya da yarı resmi dil olarak konuşulduğunu, bilim adamlarının üçte ikisinin çalışmalarını İngilizce yazdıklarını, İngilizce'nin bilgi depolanması ve iletilmesinde önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. İlköğretim düzeyinde 50 milyon ve ortaöğretim düzeyinde 80 milyon öğrenci İngilizce'yi ikinci dil olarak öğrenmektedirler (Crystal, 1997). Ülkemizde de İngilizce en yaygın olarak öğretilen ve öğrenilen yabancı dil olma özelliğine sahiptir. Okullarda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%98,4) birinci yabancı dil olarak İngilizce öğrenmektedir. Almanca ve Fransızca ise, birinci yabancı dil olarak fazla tercih edilmemekte (%1,6), daha çok ikinci yabancı dil olarak öğretilmektedir (Genç, 1999).

Yabancı dil öğrenmenin gerekliliği ve gün geçtikçe artan önemi dil öğretim programlarının çağın gereklerine ve bireylerin gereksinimlerine uygun olarak hazırlanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede, İngilizce öğretim programları da yenilenmekte ve değişiklikler yapılmaktadır. Bu yeniliklerin en dikkate değer olanları 1997-1998 yılında uygulamaya konulan “Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitim Reformu” sonucunda yapılan düzenlemelerdir. Bu reform gereği, zorunlu ilköğretim 8 yıla çıkarılmış ve dil öğretimine ilköğretim 4. sınıfta başlanmasına karar verilmiştir (Resmi Gazete, 1997: 4306). İlköğretim 4. ve 5. sınıflar için yeni bir yabancı dil öğretim programı hazırlanmış ve T.T.K.B'nin 17.09.1997 tarih ve 144 sayılı kararı ile yürürlüğe konmuştur. Uygulamaya konulan programların değerlendirilmesine yönelik yapılan araştırmalar, programların genel özellikler, hedefler, kapsam, işleyiş ve değerlendirme boyutlarında eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır.

Büyükduman'ın (2005) 1997 yılında yürürlüğe konulan ilköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programa yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği araştırmadan elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin sınıf mevcutlarının fazla olmasından dolayı programı uygulamakta güçlük çektiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenler, programla ilgili yeterli düzeyde hizmet içi eğitim çalışmaları yapılmadığı ve öğrenme ortamlarının yeterli teknik donanıma sahip olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Programların değerlendirilmesine yönelik yapılan diğer çalışmalardan benzer sonuçlar elde edilmiştir (Er, 2006; Erdoğan, 2005; Mersinligil, 2002).

1997-1998 öğretim yılında uygulamaya konulan ilköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programının değerlendirilmesine yönelik yapılan araştırmaların sonuçları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilköğretim programlarını yenileme kararı, Avrupa Birliğine üye ülkelerin dil öğretme ve öğrenme sürecine yönelik dil politikalarının Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde olan ülkemizde kabul görmesi sonucunda, yaklaşık on yıl içinde yeni programların hazırlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, T.T.K.B'nin 10.02.2006 tarih ve 14 sayılı kararıyla, "İlköğretim 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf İngilizce Dersi (A Bölümü) Öğretim Programı ile Seçmeli İngilizce Dersi (B Bölümü) Öğretim Programı'nın 2006-2007 öğretim yılında 4. sınıfta; 2007-2008 öğretim yılında 5. sınıfta; 2008-2009 öğretim yılında 6, 7 ve 8. sınıflarda uygulanmasına başlanmıştır (MEB, 2006a).

Uygulanan yeni programların etkililiği konusunda yargıya varabilmek için, düzenli bir değerlendirme işleminin yapılması gerekmektedir. Öğretim programı değerlendirilirken programdaki eksiklikleri belirleyebilmek için programın tek tek bütün öğelerine bakılması gereği ortaya çıkmaktadır. Senemoğlu (1997: 8) öğretim programının üç temel ögesini hedefler, eğitim durumları ve değerlendirme olarak sıralamaktadır. Demirel (2004: 37) programın öğelerini hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme olarak belirtmektedir. Alan yazındaki bu tanımlar incelendiğinde, öğretim programının hedefler, eğitim durumları ve değerlendirme olmak üzere üç temel ögesinin olduğu görülmektedir. Hedef, "yetiştirilen bireyde bulunması uygun görülen eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki özellikler", başka bir deyişle "bir öğrencinin planlanmış yaşantılarla kazanması kararlaştırılan ve davranış değişikliği olarak ifade edilebilen özelliktir" (Ertürk 1991:24-25). Eğitim durumları, programın öğeleri arasında istendik davranış değişikliğinin oluşturulduğu, başka bir ifadeyle öğrenmenin gerçekleştiği program ögesidir (Senemoğlu, 1997: 9). Bu öge; hedeflere ulaştırıcı içeriği, hedefe ulaşmada kullanılacak yöntem, teknik, araç-gereç ve etkinlikleri kapsamaktadır (Fidan, 1985: 25). Eğitim programının son ögesi olan değerlendirme ise, hedeflerin gerçekleşme derecesini belirleme süreci olarak tanımlanabilir (Ertürk, 1991: 107).

Bu noktadan hareketle, ilköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının etkililiği konusunda bir yargıya varabilmek için, programın öğelerindeki eksikliklerin ve aksaklıkların belirlenmesi gerekmedir. Bu eksikliklerin belirlenmesinde, programın uygulayıcısı olan

öğretmenlerin programı nasıl algıladıkları ve uyguladıklarının bilinmesi programların başarısında büyük ölçüde belirleyici olmaktadır.

Bu araştırma, İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının öğelerine ilişkin (kazanımlar, içerik, etkinlikler, araç gereçler ve değerlendirme) öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin programla ilgili bilgilenme düzeyleri, programı uygulama aşamasında karşılaştıkları güçlükler, programın geliştirilmesine yönelik önerileri, programın güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Bu çerçevede gerçekleştirilen araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının;
 - a. kazanımlar
 - b. içerik
 - c. etkinlikler
 - d. araç gereçler ve
 - e. değerlendirme ögesine yönelik öğretmen görüşleri nedir?
2. Öğretmenlerin programla ilgili uygulama öncesinde bilgilenme düzeyi nedir?
3. Öğretmenlerin programın uygulanmasında karşılaştığı güçlükler nelerdir?
4. Öğretmenlere göre programın güçlü yönleri nelerdir?
5. Öğretmenlere göre programın zayıf yönleri nelerdir?
6. Öğretmenlerin programın geliştirilmesine yönelik önerileri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma, Milli Eğitim Bakanlığı 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik gerçekleştirilmiştir. Betimsel nitelik taşıyan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Örneklem

Araştırma kapsamında yer alan öğretmenler, amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Tipik durum örnekleme, bir uygulamanın yapıldığı bir dizi durum arasından en tipik bir ya da birkaç tanesini saptayarak çalışma yapma olanağı veren örnekleme yöntemidir. Tipik durum örnekleme yönteminde amaç, ortalama durumları çalışarak belirli bir alan hakkında fikir sahibi olmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 110). Bu bağlamda, üst-orta-alt düzeylerdeki okul gruplarından ortalama özelliklere sahip 5'er olmak

üzere toplam 15 öğretmen ile belirlenen gün ve saatte görüşmeler yapılmıştır. Üst-orta ve alt düzey okul gruplarının belirlenmesinde ise, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Ölçme ve Değerlendirme Dairesi'nden Antalya ili merkez ilçeleri okullarına ait SBS sınavı başarı ortalamaları elde edilmiştir. Aritmetik ortalamanın +1 standart sapma üstünde kalan okullar “üst” düzey, aritmetik ortalamanın 1 standart sapma üstünde ve 1 standart sapma altında kalan okullar “orta” düzey, aritmetik ortalamanın -1 standart sapma altında kalan okullar ise “alt” düzey okullar olarak belirlenmiştir.

Veri toplama aracı ve geliştirilmesi

Bu araştırmada, ilköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının uygulayıcısı olan öğretmenlerin programa ilişkin görüşlerini saptamak üzere görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla, standart bir görüşme formu hazırlanmıştır. Standartlaştırılmış görüşmenin temel amacı, her bir katılımcıya aynı soruyu sorarak, görüşmeciden kaynaklanan yanlılığı en aza indirmektir. Standart görüşmeyle elde edilen verilerin organize edilmesi ve yorumlanması daha kolay olmaktadır (Patton, 1987: 112-113). Görüşme formunun hazırlanmasında, programın öğeleri olan kazanım, içerik, etkinlik, araç gereçler ve değerlendirme ölçüt (Ertürk, 1991 52-95; Özçelik, 1992: 148-149; Demirel, 2003:105-167; Senemoğlu, 1997: 400-401) olarak alınmıştır. Araştırmanın ilgili alt problemlerine yönelik olarak, öğretmenlere sorulabilecek olası sorular listelenmiş ve bu sorular içinde araştırmanın alt problemlerine en iyi hizmet eden sorular seçilmiştir. Hazırlanan taslak görüşme formu, program geliştirme ve nitel araştırma alanlarında çalışan uzmanların görüşlerine sunulmuş, yapılan dönüt ve düzeltmeler göz önüne alınarak görüşme formu biçimlendirilmiştir. Taslak görüşme formu araştırma kapsamı dışında olan bir grup üzerinde, soruların işlevliliği ve amaca hizmet edebilirliği açılarından test edilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Görüşme formunda 6 soru yer almaktadır.

Veri toplama süreci

Görüşmeler 2008-2009 eğitim-öğretim yılında, Antalya ili merkez ilçeye bağlı, başarı durumlarına göre üst-orta ve alt düzey olarak sıralanan okullardan seçilen, her okul düzeyinden 5'er olmak üzere, 4. sınıf İngilizce dersine giren 15 alan öğretmeniyle yürütülmüştür. Öğretmenlerle yapılan ön görüşmede, görüşmenin amacı anlatılmış ve görüşme tarihleri belirlenmiştir. Belirlenen tarihlerde öğretmenlerle yüz yüze görüşmeler

gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesinde, öğretmenlerden ses kayıt cihazı kullanılması için izin istenmiştir. Görüşmeler ortalama 40 dakika sürmüştür.

Verilerin analizi

Görüşme ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Betimsel analiz yaklaşımıyla araştırmadan elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. “Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 224). Betimsel analiz dört aşamadan oluşmaktadır:

1. Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturulması: Araştırma sorularından ya da gözlem/görüşmede yer alan boyutlardan yola çıkarak veri analizi için bir çerçeve oluşturulur. Bu çerçeve doğrultusunda verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenir.
2. Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi: Bu aşamada, oluşturulan çerçeveye göre veriler okunur ve düzenlenir. Veriler, tanımlama amacıyla seçildikten sonra anlamlı ve mantıklı bir şekilde bir araya getirilir.
3. Bulguların tanımlanması: Bu aşamada, düzenlenen veriler tanımlanır ve alıntılarla desteklenir.
4. Bulguların yorumlanması: Bu aşamada, tanımlanan bulguların açıklanması, ilişkilendirilmesi ve anlamlandırılması sağlanır. Farklı olgular arasında karşılaştırma yapılması, araştırmacı tarafından yapılan yorumun daha nitelikli olmasını sağlar (Yıldırım ve Şimşek: 224).

Görüşmeden elde edilen verilerin analizi sürecinde, çalışmanın kavramsal yapısı ve analizine temel oluşturacak temalar önceden belirlendiği için, betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler, başlangıçta belirlenen kazanımlar, içerik, etkinlikler, araç gereçler, değerlendirme, programla ilgili öğretmenlerin bilgilenme düzeyi, programın uygulanmasında yaşanan güçlükler, programın olumlu ve olumsuz yönleri ve programın geliştirilmesine yönelik öğretmen önerileri temaları altında sunulmuştur. Görüşme ile elde edilen verilerin analizinde üst-orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar betimlenmeye çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, öğretmenlerin görüşme sorularına verdiği cevapların analizinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Çalışmanın bulguları; başlangıçta belirlenen kazanımlar, içerik, etkinlikler, araç gereçler, değerlendirme, programla ilgili öğretmenlerin bilgilenme düzeyi, programın uygulanmasında yaşanan güçlükler, programın olumlu ve olumsuz yönleri ve programın geliştirilmesine yönelik öğretmen önerileri temaları altında sunulmuştur. Bulguların sunumunda, üst-orta ve alt başarı düzeyindeki okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar betimlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, tüm başarı düzeyindeki okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin benzer ve farklı düşünceleri bir araya getirilmiştir. Daha sonra her okul grubu için, öğretmen görüşleri birbirleriyle karşılaştırılarak benzerlikler ve farklılıklar betimlenmiştir. Bu çerçevede, üst-orta ve alt başarı düzeyindeki öğretmenlerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılar yapılmıştır.

İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri

Kazanımlar

Görüşmeden elde edilen bulgular, dört dil becerisini geliştirmeyi hedefleyen kazanımlara ilişkin öğretmen görüşleri arasında farklılıklar ve benzerlikler olduğunu ortaya koymaktadır. Genel olarak, farklı okul düzeylerinde görev yapan öğretmenlerin, programda dört dil becerisini geliştirmeyi hedefleyen kazanımların bulunmasına ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Üst, orta ve alt düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, programda dinleme ve konuşma becerilerini geliştiren kazanımlara daha fazla ağırlık verilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler kazanımların günlük yaşam durumlarında kullanılabilir nitelikte olması gerektiği yönünde aynı düşüncüyü paylaşmaktadırlar. Orta ve alt düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, kazanımların yoğun bir şekilde kelime öğretmeyi hedeflediği yönünde değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmen görüşleri; konuşma ve dinleme becerisine yönelik kazanımların artırılması, kazanımların günlük yaşamla ilişkili olması ve dil öğrenmeyi sevdirebilecek nitelikleri taşıması gerektiği şeklinde sıralanmaktadır. Üst düzey okul grubundaki öğretmenlerin programda kazanımlara yönelik bazı değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...Konuşma ve dinleme becerisine yönelik kazanımların artırılması gerekir. Şarkı ve tekerlemeler var ama günlük yaşamdaki konuşma kalıplarına da yer verilmeli. Öğrencilere seviyelerine uygun karşılıklı konuşmalar dinletilebilir. Sınıf sayımız

kalabalık olmasına rağmen konuşmaya yönelik kazanımları uygulamaya çalışıyorum. Konuşma ve dinlemenin önemli olduğunu düşünüyorum ...” (Üst-Öğr-1)

“...Kazanımlar daha basit olmalı. Günlük ama dili doğru kavrayabilecek hedefler üzerinden hazırlanmalı. Bazı kazanımlar gereksiz ya da basitleştirilmesi gereken kazanımlar var. Konuşma ve dinleme kazanımlara daha fazla ağırlık verilebilir...” (Üst-Öğr-3)

“...Kazanımlar dört dil becerisine yönelik olarak hazırlanmış. Dili kullanılmak hedeflenmiş. Bunun olumlu olduğunu düşünüyorum ancak dil öğrenmeyi sevdirmeye yönelik kazanımlarda olmalı. Öğrencilere bu yaşlardan itibaren dil öğrenmenin önemi kavratılmalı. Öğrencilerden çok fazla şey beklersek dil öğrenmekle ilgili olumsuz bir düşünce geliştirebilirler. Amacımız dili sevdirmek öğretmek olmalı...” (Üst-Öğr-4)

Orta düzeyde görev yapan öğretmenlerin görüşleri, kazanım sayısının fazla olduğu ve kazanımların daha çok okuma ve yazma becerilerini geliştirmeyi hedeflediği şeklinde sıralanabilir. Bunun yanı sıra bu grupta görev yapan öğretmenler, üst ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, kazanımların günlük yaşamla ilişkili olması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Orta düzey okul grubundaki öğretmenler, programda konuşma ve dinleme kazanımlarına daha fazla yer verilmesi yönünde, üst ve alt düzey okul grubundaki meslektaşlarıyla benzer görüşleri paylaşmaktadırlar. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programda kazanımlara yönelik bazı değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“.... Kazanımların sayısının fazla olduğunu düşünüyorum. Kelime sayısı fazla. Daha işlevsel yapılar olabilir. Dinleme kazanımlarını öğrenciler çabuk gerçekleştiriyorlar. Tekerleme ve şarkıları severek öğreniyorlar...” (Orta-Öğr-1)

“...kazanımların sayıca ders saati içinde gerçekleştirilmesi için fazla olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini arttırdığını ama konuşma becerilerinin kısmen geliştiğini düşünüyorum...” (Orta-Öğr-3)

“...Yoğun bir program olduğunu düşünüyorum. Kazanımlar sayıca fazla gözükse de hepsinin gerekli olduğuna inanmıyorum. Günlük yaşamda kullanılabilen daha gerçekçi olan kazanımlar olabilir. Ders saati az olduğu için hepsini yetiştirmekte güçlük çekiyoruz...” (Ort-Öğr-5)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin görüşleri, orta düzey okul grubundaki öğretmenlere benzer şekilde kazanım sayısının fazla olması ve kazanımların kelime öğretimini hedeflediği yönündedir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst ve orta düzey okul grubundaki öğretmenlerle, kazanımların günlük yaşamla ilişkili olması gerektiği yönünde aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Bunun yanı sıra öğretmenler, üst ve orta düzey okul grubundaki öğretmenlere benzer şekilde, konuşma ve dinleme kazanımlarına daha

fazla ağırlık verilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin kazanımlara yönelik bazı değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...Kazanımları sınıfta kısmen uygulayabildim. Programda kazanımlar dört dil becerisi için ayrı ayrı belirtilmiş de olsa ben daha çok kelime ağırlıklı olduğunu düşünüyorum. Kelimelerin hepsini öğrenemiyorlar. Konu sayısı da oldukça fazla olduğu için becerilere tek tek çok zaman ayıramıyorum. Kazanımların tamamını gerçekleştiremiyoruz...” (Alt-Öğr-1)

“...Kazanımların gerçek hayatlarını daha çok yansıtması gerektiğini düşünüyorum. Konuşma ve dinleme kazanımlarına daha fazla ağırlık verilmesi gerekli. Şarkı ve tekerlemeleri severek yapıyorlar ...” (Alt-Öğr-4)

İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri

İçerik

Görüşmeden elde edilen bulgular, programın içerik ögesinin tutarlılık ve öğrencilerin seviyesine uygunluğu bakımından eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, içerikte tekrara ve yeterince örneğe yer verilmediğine ilişkin olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Alt ve orta düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, içeriğin bazı bölümlerinin öğrencilerin düzeyine uygun olmadığı ve kolaylaştırılması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın içeriğine yönelik, örnek sayısının az olduğu ve yeterince tekrara yer verilmediği yönünde olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Bunun yanı sıra, bu grupta görev yapan öğretmenler içerikte yer alan konuların sıralanışının daha iyi olması gerektiği ve içeriğin daha basit ve anlaşılır olması yönünde görüş bildirmişlerdir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin içeriğe yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...Kazanımlara uygun olarak daha fazla tekrar içermeli. Tekrar olmadığı için bilgilerin pekişmediğini düşünüyorum...” (Üst-Öğr-5)

“...4. sınıflarda içerik olarak örnek sayısı çok az, alıştırmak isteyen öğrenci yeterli sayıyı kitapta yakalayamıyor. Ayrıca 4. sınıflarda konuların sıralanışı daha iyi olabilirdi...” (Üst-Öğr-3)

“...çok fazla konu olsa da çok gerekli bilgiler olmadığı için zaman zaman kaynak ve materyal ihtiyacı duyuyorum. İçerik daha basit ve anlaşılır olmalı. Ayrıca öğrenciyi yönlendiren daha fazla örnek olmalı...” (Üst-Öğr-1)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin içeriğe ilişkin görüşleri; içerikte öğrencilerin ilgisini çekebilecek etkinliklere yer verilmesi ve içerikte yer alan konuların kendi içinde tutarlılığının ve tekrarının olması gerektiği şeklinde sıralanabilir. Bu grupta görev yapan öğretmenlerin içeriğe yönelik görüşleri; üst ve alt düzey okul grubunda yer alan öğretmenlere benzer şekilde, içerikte yeterince tekrara yer verilmediği yönündedir. Orta düzey okul grubundaki öğretmenlerin içeriğe yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...öğrencilerin daha kolay anlayabileceği, dikkatlerini çekebilecek etkinliklerin yer alacağı, kendi içinde tutarlılığı, devamlılığı ve tekrarları olan konular olmalı...” (Ort-Öğr-4)

“...programın içeriği güzel. Ama Türkiye koşullarında uygulanmasının zor olduğunu düşünüyorum. Ayrıca içerik basit konularla başlıyor fakat birdenbire zorlaşıyor.. Örneğin resim yapma ve boyama ağırlıklıyken birden cümle kurulması ve soruların cevaplanması isteniyor...” (Ort-Öğr-2)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst ve orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, içerikte öğrenilen bilgileri pekiştirmeye yönelik yeterince tekrar ve örnek yer almadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, içerikte yer alan konuların birbiriyle bağlantısının olmadığını ve içeriğin bazı bölümlerinin zor olduğu yönünde olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Alt düzey okul grubundaki bazı öğretmenlerin içeriğe yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...Şarkılar, renkler, sayılar, hayvanlar gibi konuların içeriğe dahil edilmesini olumlu buluyorum. Ancak bu konularda öğrendikleri bilgilerin kalıcılığını sağlamak zor oluyor. Konuların pekiştirilerek öğrenilmesini sağlayan bir içerik olmalı...” (Alt-Öğr-3)

“...dağınık ve birbiriyle örtüşmeyen bir içerik söz konusu. Konuların birbirleriyle bağlantılı olması daha iyi olur diye düşünüyorum. Yeni konuya başlamadan önce bir önceki konuyu hatırlatan örnekler olabilir. Konular birbiriyle örtüşürse öğrenme daha kalıcı olur...” (Alt-Öğr-2)

“...İçerik basit ve anlaşılır bir şekilde verilmiş. Ama bazı bölümler seviyeye göre zor. Ayrıca sadece kelime öğretimi ağırlıklı olduğu için bilgilerin kalıcılığını sağlamak zor oldu...” (Alt-Öğr-1)

İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının etkinliklerine ilişkin öğretmen görüşleri

Etkinlikler

Görüşmeden elde edilen bulgular, programın etkinlik ögesinin yeterliliğine ve etkililiğine yönelik eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin görüşleri, programdaki etkinlik örneklerinin yeterli olmadığı

yönündedir. Öğretmenler, öğrencilerin ilgisini çeken şarkı, tekerleme ve oyun vb. etkinliklerin artırılması yönünde benzer görüşleri paylaşmaktadırlar.

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, daha fazla ve yönlendirici etkinlik örneklerine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, öğrencilerin şarkı ve tekerleme etkinlikleriyle daha iyi öğrendiği yönünde olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Bu grupta görev yapan öğretmenlerden konuşma ve dinleme becerisine yönelik etkinliklerin artırılmasının iyi olacağı yönünde görüş bildirmişlerdir. Üst düzey okul grubundaki öğretmenlerin programın etkinliklerine yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...Daha çok etkinlik olmalı. Etkinlikler öncesinde öğrenciye ne yapması gerektiğini açıklayacak yeterli sayıda örnek olmalı. Oyun ve şarkılar daha fazla olmalı. Etkinliklerin sınıf içinde kolay uygulanabilir olması gerekiyor...” (Üst-Öğr-2)

“...konuşma ve dinleme becerisine yönelik etkinlikler artırılabilir. Öğrenciler oyun, şarkı ve tekerleme gibi etkinliklerle daha iyi öğreniyorlar. Derse dikkatleri uzun bir süre dağılmıyor...” (Üst-Öğr-3)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, etkinliklerin artırılması yönünde görüşlerini ifade etmişlerdir. Bu okul grubundaki öğretmenler, üst ve alt düzey okul gruplarında görev yapan meslektaşlarına benzer şekilde, etkinliklerin ve örneklerin yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Orta düzey okul grubundaki öğretmenlerin programın etkinliklerine yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...etkinlik sayısının fazla olması pekiştirici olacaktır. Çok fazla konuyu az etkinlikle anlatmak yerine daha az sayıda konuyu daha çok etkinlikle anlatabiliriz. Öğrencilerin öğrendiklerini çok tekrar etmesi bilgilerin kalıcı olmasını sağlayacaktır...” (Ort-Öğr-5)

“...etkinlik sayısı yeterli olmadığı için derste öğrenciler çok fazla aktif olamıyorlar. Örnek sayısı çok az ve verimli değil. Dil becerilerine yönelik etkinlik CD’leri hazırlanabilir. Kitaptaki etkinlikler programı destekleyici ya da tamamlayıcı nitelikte değil...” (Ort-Öğr-2)

Alt düzey okul grubunda yer alan öğretmenler ise, etkinliklerin sınıf mevcutlarının göz önüne alınarak hazırlanması gerektiğini, ancak geçmişe oranla etkinliklerin daha etkili olduğunu vurgulamışlardır. Bu okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst ve orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, etkinlikleri açıklayıcı örneklerin yetersiz olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, daha fazla oyun ve aktivitelere yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın etkinliklerine yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...sınıf sayılarımız çok kalabalık. Etkinlikler bu koşullar göz önüne alınarak hazırlanmalı...” (Alt-Öğr-3)

“...Geçmişe oranla daha iyi ama daha fazla oyun ve ilgi çekici aktivitelerle desteklenmeli. Öğrenciye ne yapacağını gösteren örnekler olmalı. Etkinlikler daha fazla teknoloji kullanılarak yapılabilir. Görsel kartlar kullanılarak yapılan etkinlikler olmalı...” (Alt-Öğr-2)

İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programında önerilen araç gereçlere ilişkin öğretmen görüşleri

Araç gereçler

Görüşmeden elde edilen bulgular, öğretmenlerin programda önerilen araç gereçlerin kullanılabilirliğine ve ulaşılabilirliğine yönelik olumsuz görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin ders araç ve gereçlerine ulaşma konusunda güçlük yaşadığı görülmektedir. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, kullanılan ders kaynağının bazı açılardan (resimler, konular, kelime yoğunluğu, örnekler) yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, kullanılan ders kitabının içeriğinin yoğun olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler buna ek olarak, ders kitabındaki konuların günlük yaşamla ilişkili olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Üst düzey okullarda görev yapan bazı öğretmenlerin, programda önerilen araç gereçlere yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...programda kullanılan ders kitabının içeriği çok fazla. Daha gerçek ve günlük yaşamdan alınan konularla kitabın içeriği değiştirebilir. Kitap örnekler konusunda yetersiz kalıyor...” (Üst-Öğr-3)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, derste kullanmaları gereken CD'ye zamanında ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, ders kitabında çok fazla konu olduğu ve kullanılan resimlerin güzel olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, ders kitabının nasıl kullanılması gerektiğiyle ilgili yönlendirici bilgiye ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin, programda önerilen araç ve gereçlere yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...kitabın CD sini ikinci dönem alabildik...” (Ort-Öğr-3)

“... Kitabın tam anlamıyla nasıl işlenmesi gerektiğini anlamamız zaman aldı. Kitabın öğretmen kılavuzu da daha çok doğru cevapları vermeye yönelik hazırlanmış. Öğretmeni

konuyu nasıl işlemesi gerektiğine dair yönlendirici bilgi ya da yeni bir fikir yok...” (Ort-Öğr-4)

“...ders kitabında çok fazla konu var. Kitap 4. sınıf öğrencileri için daha renkli ve dikkat çekici bir hale getirilebilir. Kullanılan resimler güzel değil...” (Ort-Öğr-5)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programda önerilen araç ve gereçlerin niteliğinin artırılması ve sınıflarındaki teknolojik donanımın iyileştirilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu okul grubunda görev yapan öğretmenler, orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde derste kullanmaları gereken CD’ye geç ulaştıklarını belirtmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin, önerilen araç ve gereçlere yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...ders kitaplarının hem içerik hem de kullanılabilirlik yönünden gözden geçirilip iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Geçmişteki uygulamalara göre adım atıldığını ama bunun yeterli olmadığını düşünüyorum. Ayrıca görsel ve işitsel kaynaklarında uluslar arası düzeye getirilmesini istiyorum...” (Alt-Öğr-2)

“...ders araç gereçlerimiz hiçbir zaman tam olmadı. Kitap geldiye cd gelmedi. Beklemek zorunda kaldık. Dili değişik etkinliklerle ve teknolojik araçlar kullanarak öğretmek gerekli. Bu sistemle yabancı dil öğrenileceğine inanmıyorum. Araçsız gereçsiz salt kitapla İngilizce öğrenilmez. Öncelikle çocuğun ilgisini çekecek bilgisayar, dvd ve projeksiyon gibi araçlarla çocuğa dili tanıtmalı, konuşma ortamı yaratılmalı ve öğrendiğini uygulayabilmeli. Fakat bu teknolojik donanım sınıflarımızda yok. Bu mevcutlarla olan araçlarımızı da etkili bir şekilde kullanamıyoruz...” (Alt-Öğr-3)

İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşleri

Değerlendirme

Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, değerlendirme ögesine yönelik olarak, programda yeterince açıklamanın yer olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmenler, kullanılan kaynaklara değerlendirme sınavlarının eklenmesi ya da ayrı bir kitapçık olarak kendilerine gönderilmesinin gerektiğini belirtmişlerdir.

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın değerlendirme ögesine yönelik yeterince yönlendirici açıklamaya ve örneğe yer verilmesini ve kullanılan ders kitabındaki ünitelerin sonlarına değerlendirme sınavlarının eklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın değerlendirme ögesine yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...ölçme ve değerlendirmeye yönelik kesinlikle daha açık, net ve bilgilendirici bir program oluşturulmalı. Programda var olan ölçme ve değerlendirmeye ilişkin örneklerin yeterli olmadığını düşünüyorum...” (Üst-Öğr-4)

“...her ünitenin sonuna SBS Sınavına yönelik test çalışmaları eklenebilir. Ölçme ve değerlendirmeye ilgili daha fazla bilgilendirici örnek olmalı...” (Üst-Öğr-1)

“...hazırlanan ders kitaplarının kendi değerlendirme sınavlarının olması gerekir. Bu uygulamada öğretmene kolaylık sağlayacaktır...” (Üst-Öğr-3)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, ünite sonlarına değerlendirme sınavlarının eklenmesi ve programda yeterince örnek ve açıklayıcı bilginin yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın değerlendirme ögesine yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...hazırlanan ders kitaplarının kendi değerlendirme sınavlarının olması gerekir. Bu uygulamada öğretmene kolaylık sağlar...”

“...ölçme ve değerlendirmeye ilgili birkaç ünite sonundaki konu tekrarları dışında hiçbir kaynağın olmadığını düşünüyorum. Programın ölçme ve değerlendirme bölümü öğretmene açıklayıcı bilgi vermiyor. Daha fazla örnek olması gerekir...” (Ort-Öğr-4)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, öğretmenlere sınav kitapçığı gönderilmesi yönünde öneride bulunmuşlardır. Buna ek olarak, üst ve orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, programın değerlendirme ögesinin yeterince bilgilendirici olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu okul grubunda görev yapan öğretmenler örnek soru sayısının artırılması gerektiğini vurgulamışlardır. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin, programın değerlendirme ögesine yönelik değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...yetersiz buluyorum. Kazanımlara yönelik testler ilave edilebilir. Öğretmenlere ayrı bir ölçme ve değerlendirme kitapçığı gönderilebilir...” (Alt-Öğr-1)

“...açıklayıcı ve yeterli olmadığını düşünüyorum. Örnek soru sayısı daha fazla olmalı...” (Alt-Öğr-2)

Öğretmenlerin programa yönelik bilgilenme düzeyi

Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin program hakkında bilgilenme yolu ve düzeyine ilişkin görüşleri genel olarak incelendiğinde, öğretmenlerin program hakkında bilgilenme yöntemlerinin sınırlı ve bilgilenme düzeylerinin de yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin bazıları, programla ilgili hiçbir bilgilendirme yapılmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Üst düzey okul grubundaki öğretmenlerden bazıları, programla ilgili yeterli bilgiye çeşitli seminerler aracılığıyla ulaştıklarını belirtirken, bazı öğretmenler yeterince

bilgilenmedikleri yönünde olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Programla ilgili bilgilene düzeyine ilişkin üst düzey okul grubunda görev yapan bazı öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

“...çeşitli seminerler aracılığıyla bilgilendim. Bu aşamada sorun yaşamadığımı söyleyebilirim...” (Üst-Öğr-1)

“...programla ilgili yeterli bilgi aldığımı söyleyemem. Birçok şeyi kendimiz anlamak zorunda kaldık. Yeni bir program, bilgilendirme daha iyi olabilirdi. Programın gerekli şekilde tanıtılmadığını ve dönütler alamadığımı düşünüyorum. ...” (Üst-Öğr-5)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin, bu soruya verdikleri cevaplara dayanarak, programla ilgili bilgilene düzeyi konusunda üst düzey okul grubunda görev yapan bazı meslektaşlarıyla aynı düşünceyi paylaştıkları görülmektedir. Bu grupta görev yapan öğretmenler bilgilendirmenin yeterli olmadığını ve programı kendi çabalarıyla öğrendiklerini belirtmiştir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programla ilgili bilgilene düzeyine yönelik değerlendirmelerine aşağıda yer verilmiştir;

“...programla ilgili yeterince bilgi alamadık. Kendi çabalarımızla adapte olduk..” (Ort-Öğr-3)

“...Yapılan açıklamalar programı tam olarak açıklamada yetersiz kaldı...” (Ort-Öğr-4)

“...programla ilgili bilgilendirme branş dışı kişiler tarafından yapıldı. Sorularımıza ve sorunlarımıza muhatap bulamadık. Gelen her müfettiş farklı şeyler söylediği için ne yapacağımızı bilemedik...” (Ort-Öğr-5)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerden bazıları programla ilgili seminerlerin verimli olmadığını belirtirken, bu okul grubundaki öğretmenlerin bazıları, üst ve orta düzey okul gruplarındaki öğretmenlerden farklı olarak, programla ilgili hiçbir bilgilendirme olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programla ilgili bilgilene düzeyine ilişkin değerlendirmeleri aşağıda sunulmuştur;

“...programla ilgili verilen seminer yeterince açık değildi. Programın kılavuz kitapçığının da yeterince bilgilendirici olmadığını düşünüyorum...” (Alt-Öğr-5)

“...programla ilgili bilgilene memiz olmadı. Kitaplarımız bile okulun açıldığı hafta geldi...” (Alt-Öğr-3)

Programın uygulanmasında yaşanan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşleri

Programın uygulanmasında yaşanan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşleri genel olarak, sınıf mevcutlarının fazla olması, ders araç ve gereçlerinin ellerine geç ulaşması ve

sınıflardaki teknolojik donanımın yetersiz olması şeklinde sıralanabilir. Üst düzey okul grubunda derse giren öğretmenler, ders saatleri yeterli olmadığı için konuşma ve dinleme etkinliklerini yeterince yapamadıklarını, içeriğin ve kitapların dersin verimli işlenmesini engellediği yönünde görüş bildirmişlerdir. Bunu yanı sıra öğretmenler ses CD'sine kendi çabalarıyla ulaştıklarını belirtmişlerdir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir;

"...ders saatleri az olduğu için yeterince konuşma ve dinleme etkinliği yapamadık. Aksi takdirde konularımı yetiştiremedim..." (Üst-Öğr-4)

"...içeriğin ve kitapların uygun olmaması dersin verimli işlenmesini engelliyor. Görsel ve işitsel materyaller yetersiz. Süre konuların tamamlanması için yetersiz kalıyor..." (Üst-Öğr-3)

"...sadece ses cd'sine ulaşmakta sorun yaşadım. Ses CD'sini internetten farklı bir formatta elde ettik..." (Üst-Öğr-2)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın uygulanmasında karşılaştıkları güçlükler bağlamında, üst düzey okul grubunda görev yapan meslektaşlarıyla benzer görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenler, ders araç gereçlerine ulaşmakta sorun yaşadıklarını ve kalabalık sınıfların programın uygulanmasını güçleştirdiğini dile getirmişlerdir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir;

"...daha önce de söylediğim gibi araç gereçler konusunda sıkıntı yaşadık. Cd'ler elimize geç ulaştı..." (Ort-Öğr-4)

"...kalabalık sınıflar en büyük dezavantajımız. Çocuklar istekli, söz almak istiyorlar. Ama ders saatinin kısıtlılığı programın yoğun olması her öğrenciye söz verilmesini engelliyor..." (Ort-Öğr-1)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, üst ve orta düzey öğretmenlerin görüşleriyle benzerlik gösterdiği görülmektedir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve ders araç gereçlerinin yetersizliğinin yanı sıra programın öğrencilerin seviyesine uygun olmadığı ve yoğun bir şekilde kelime öğretimi yapıldığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir;

"...teknolojik olanaklar sınıfta bulunmuyor. Her sınıfta bilgisayar ve projektörün olması gerekir. Ders saatlerinin az ve sınıfların kalabalık olması karşılaştığım en büyük güçlükler..." (Alt-Öğr-2)

“...programın uygulanmasında yaşadığım en büyük güçlük öğrenci seviyesine uygun olmaması. Bazı şeyler soyut kalıyor, öğrenciler algılayamıyor ve devamlılık yok...” (Alt-Öğr-4)

“...kelime öğretimi gerekenden fazla yoğun diye düşünüyorum. Öğrencilerin kelimeleri öğrenmesi ve akıllarında tutması hem benim için hem de öğrenciler için karşılaştığımız güçlükler...” (Alt-Öğr-5)

Programının güçlü yönlerine ilişkin öğretmen görüşleri

Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, programın en güçlü yönünü öğrenme sürecinde öğrencileri aktif kılması şeklinde belirtmişlerdir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın güçlü yönlerine ilişkin görüşleri; öğrencileri öğrenme sürecinde aktif kılması, okuma ve yazma becerilerini geliştirmesi ve yabancı dili öğrencilere sevdirek ve eğlendirerek öğretmesi şeklinde sıralanabilir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin konuya ilişkin değerlendirmelerine aşağıda yer verilmiştir;

“...önceki programa göre biraz daha geliştirilmiş olması. Daha çok öğrencileri aktif hale getirmeye çalışıyor...” (Üst-Öğr-4)

“...programda okuma ve yazma daha fazla amacına ulaşıyor. Bu açılarından programı yeterli buluyorum...” (Üst-Öğr-1)

“...öğrencilere İngilizceyi severek ve eğlendirerek öğretiyor. Tekerleme, şarkılar ve etkinlikler konusunda programın olumlu olduğunu söyleyebilirim. Programı genelinde başarılı buluyorum...” (Üst-Öğr-2)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst ve alt düzey okul grubundaki öğretmenlere benzer şekilde, programın güçlü yönlerinden birini öğrencileri derste aktif kılması olarak belirtmişlerdir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın okuma ve yazma becerilerini geliştirdiğini ve bir önceki programa göre daha iyi olduğu yönünde olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur;

“...çocukların aktif rol alması bence olumlu. Öğrenci merkezli bir program. Öğrenciler birçok etkinliği hevesle yapıyorlar...” (Ort-Öğr-5)

“...öğrencilerin okuma-yazma becerilerini geliştirdiğini düşünüyorum. Öğrenciler daha aktif. Bizde konuları anlatırken sıkılmıyoruz...” (Ort-Öğr-3)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin, üst ve orta düzey okul grubundaki öğretmenlere benzer şekilde, programın güçlü yönlerine yönelik en çok vurguladıkları noktanın, programın öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamasıdır. Alt düzey

okul grubunda görev yapan öğretmenler programın güçlü yönlerine yönelik görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“...program geçmişe oranla daha iyi. Eğlenceli ve öğrenci merkezli...” (Alt-Öğr-4)

“...öğrenci merkezli bir program. Sınıfta bizi ve öğrencileri aktif hale getirdi...” (Alt-Öğr-2)

“...işitsel materyalin olmasını çok olumlu buluyorum. Yetersizlikler olsa bile programın farklı bir şeyler olması için iyi bir başlangıç olduğunu düşünüyorum...” (Alt-Öğr-5)

Programının zayıf yönlerine ilişkin öğretmen görüşleri

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın zayıf yönlerine ilişkin görüşleri; kelime öğretimine ağırlık verilmesi, programda gerçek yaşamla ilişkili aktivitelerin yeterince yer almaması ve kaynakların ön uygulamalarının yapılmadan kullanılması şeklinde sıralanmaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenler, programın kelime öğretimine ağırlık verdiği yönünde olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler programın zayıf yönlerine yönelik görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“...programın sadece kelime öğretimine önem verdiğini düşünüyorum. Bu seviyede bile dili kullanabilecekleri gerçek yaşam aktivitelerine yer verilebilir. Sadece kelime öğrenmek bence gerçekçi değil...” (Üst-Öğr-1)

“...programda kullanılan ders materyallerinin yeterli çalışmalardan geçirilmemiş olması ve eksik kalması programın tam anlamıyla uygulanmasını engelliyor. ...” (Üst-Öğr-3)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, alt düzey okul grubundaki meslektaşlarına benzer şekilde programın yoğun olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, program yoğun olduğu için derse ayrılan sürenin yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Bu grupta görev yapan öğretmenlerin, programda yeterince tekrar ve örneğe yer verilmediği yönünde, alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerle aynı görüşü paylaştıkları görülmektedir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlere benzer şekilde, programın kelime öğretimine ağırlık verdiği yönünde olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Orta düzey okul grubunda görev yapan bazı öğretmenler programın zayıf yönlerine yönelik görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“...ders saat sayısının az olması önemli sorunlardan . Programın yoğun olması mevcut ders saatini yetersiz kılıyor. Ya ders saatlerinin artırılması veya konu sayısının azaltılması gerekir...” (Ort-Öğr-3)

“...Etkinlikler verimli değil. Örneklerin sayısı az. Öğrenciler konuları yeterince tekrar edemiyor...” (Ort-Öğr-5)

“...kelime ağırlıklı. Amacımız öncelikli olarak dili sevdirmek olmalı. Sayıların ve günlük hayatta kullanabilecekleri bazı basit kelimelerin olması yeterli olur...” (Ort-Öğr-4)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, orta düzey okul grubundaki öğretmenlere benzer şekilde programın yoğun olduğu ve derse ayrılan sürenin yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Programda yeterince tekrar ve örneğe yer verilmediği yönünde orta düzey okul grubundaki öğretmenlerle aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Alt düzey okul grubunda görev yapan bazı öğretmenler, programın zayıf yönlerine yönelik görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“...programın yoğun olması en zayıf yönü. Çünkü bu durum birçok konuda çok belirleyici oluyor. Ders saatimiz az ve etkinliklere istediğimiz kadar zaman ayıramıyoruz...” (Alt-Öğr-5)

“...tekrarlar az. Oyun ve şarkılar daha fazla olmalı ve etkinlikler kolaylıkla uygulanamıyor. Örnekler öğrenciler için yetersiz kalıyor. Daha fazla örnek eklenmeli...” (Alt-Öğr-2)

Programının geliştirilmesine yönelik öğretmen önerileri

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın geliştirilmesine yönelik daha nitelikli kaynakların hazırlanması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Programın tam anlamıyla uygulanabilmesi için ders süresinin artırılması ve sınıf mevcutlarının azaltılmasına yönelik beklentilerini ifade etmişlerdir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın geliştirilmesine yönelik önerilerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“...kitaptaki resimler daha güzel olabilir. Etkinlik kitapçığı hazırlaması ve her üniteyle ilgili farklı etkinliklere yer verilmesi lazım. Ders saat sayısının az olması ve sınıf mevcutlarının çok olmasıyla ilgili ne yapılabilir bilmiyorum ama programın tam anlamıyla uygulanabilmesi için bu konuyla ilgili iyileştirmeler yapılmalı...” (Üst-Öğr-2)

Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin görüşleri; programın öğretmenleri yeterince bilgilendirmediği ve derse ayrılan sürenin yetersiz olduğu yönündedir. Bu doğrultuda öğretmenler, programda daha fazla bilgilendirici açıklamanın yer alması ve öğrencilerin öğrendiklerinin düzenli olarak değerlendirilmesi önerilerinde bulunmuşlardır. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın geliştirilmesine yönelik önerilerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“...program öğretmeni yeterince bilgilendirmiyor. Daha açık ifadeler kullanılması ve örneklerin olması gerekli...” (Ort-Öğr-5)

“...haftada 3 saat bu programa az geliyor. Ders saati artırılsa iyi olur...” (Ort-Öğr-3)

“...bence öğrencilerin her ders saati sonunda öğrendiklerinin değerlendirilmesi gerekli. Bunun için ünite sonuna ya da öğretmen kitabına yönlendirici eklemeler yapılmalı. Üniteler birbirini tamamlamalı ve pekiştirmeli...” (Ort-Öğr-4)

Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler ise, programın yoğun olduğu yönünde olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, programın geliştirilmesine yönelik önerilerini içerikte yer alan ünite sayısının azaltılması ve programa daha eğlenceli dinleme bölümlerinin eklenmesi şeklinde sıralamışlardır. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, sınav hazırlamada kullanılacak yardımcı kaynakların sağlanması yönünde, orta düzey okul grubunda yer alan öğretmenlerle aynı öneride bulunmuşlardır. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler programın geliştirilmesine yönelik önerilerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir;

“... 4. sınıf öğrencileri için programın yoğun olduğunu düşünüyorum. Kelime sayısı ve ünitelerin sayısı azaltılabilir. Ders saatleri bu düzeyde kalacaksa bu kadar yoğun bir program gerektiği gibi uygulayabilmek gerçekçi olmaz. Ünitelerin içerikleri daha güncel konulardan seçilebilir...” (Alt-Öğr-5)

“...programı bütün olarak başarılı buluyorum. Şarkı bölümleri artırılabilir ve daha eğlenceli dinleme bölümleri eklenebilir...” (Alt-Öğr-2)

“...sınavların hazırlanması konusunda öğretmene daha fazla destek verilmeli. Öğretmenler için sınav hazırlamada kullanacakları yardımcı bir kaynak hazırlanabilir...” (Alt-Öğr-4)

Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, derse ayrılan sürenin yetersiz olduğu yönünde benzer görüşleri paylaşmaktadırlar. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, kullanılan kaynakların niteliğinin artırılması yönünde öneride bulunurken, orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler sınav hazırlamaya yönelik kaynaklarla öğretmenlere destek verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Sonuçlar ve Tartışma

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular, programın kazanım, içerik, etkinlikler, araç gereçler ve değerlendirme öğelerine yönelik eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, programda günlük yaşam durumlarıyla ilişkili kazanımlara yer verilmesi gerektiği konusunda aynı görüşleri paylaşmaktadırlar. Öğretmenler, programda yer alan dinleme ve konuşma becerilerinin beklenen düzeyde gelişmediği ve programda bu becerileri geliştirmeyi hedefleyen kazanımlara ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Dil dört temel beceri olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin bütünlüğünden oluşmaktadır

(Demirel, 2008). İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programında yer alan üniteler incelendiğinde, dört dil becerisini kapsayan kazanımlara yer verildiği; dinleme, okuma, yazma ve konuşma başlıkları altında sıralandığı görülmektedir (MEB, 2006a). Programda hangi becerilerin öncelikli öğretilmesi konusunda atıfta bulunulmamıştır. Bu noktadan hareketle, programın bütün becerileri geliştirmeyi amaçladığı söylenebilir. Ancak öğretmen görüşleri, konuşma ve dinleme becerilerinin beklenen düzeyde gelişmediği ve işlevsel olmadığı yönündedir. Güneş (2009) ilköğretim 5. sınıf yeni İngilizce öğretim programını değerlendirmeye yönelik yaptığı çalışmada, konuşma ve dinleme becerilerine yönelik kazanımların gerçekleştirilmesinde güçlük yaşandığı sonucuna ulaşmıştır. Büyükduman'ın (2005) 1997'de yürürlüğe konan ilköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programını değerlendirmeye yönelik yaptığı çalışmada, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde sorunlar yaşandığına ilişkin görüşler ortaya çıkmıştır. Öğretmenler, eski ve yeni İngilizce dersi öğretim programında, dört dil becerisinin geliştirilmesine ilişkin kazanımların yer alması konusunda olumlu görüş bildirirken, uygulamada yaşanan sorunların aynı olduğu ve süregeldiği görülmektedir.

Orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerden bazıları kelime öğretiminin yoğun olduğu yönünde olumsuz görüş bildirmişlerdir. Topkaya ve Birçek (2010) ilköğretim 4. ve 5. sınıf yeni ilköğretim İngilizce dersi öğretim programını öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmişlerdir. Görüşlerine başvuru olan 72 İngilizce öğretmenin % 40'ı, 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının çok fazla sözcük içerdiği, ancak dilbilgisi yapılarına çok fazla yer vermediği yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlar, araştırmadan elde edilen sonuçları destekler niteliktedir. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, içeriğin öğrenilenleri tekrarlamaya uygun olmadığı ve içerikte yeterince örneğe yer verilmediği yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, içerikte yer alan konuların sıralanışının daha iyi olması gerektiğini ve konuların birbiriyle tutarlı olmadığını belirtmişlerdir. Alt ve orta düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, içeriğin bazı bölümlerinin öğrencilerin düzeyine uygun olmadığı ve kolaylaştırılması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. İlköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programında ders akış planının (syllabus) içerik ve yöntemden oluştuğu belirtilmiştir. Ders akış planı incelendiğinde, bu bölümde yalnızca içerikle ilgili bilgiler ve dil becerilerine ilişkin kazanımlara yer verildiği görülmektedir. Bu bölüm, yöntemler ve teknikler hakkında bilgi içermemektedir. Ders akış planında, içeriğin hangi yöntem ve tekniklerle aktarılacağına yönelik ilişkilendirmelerin yapılması gerekmektedir. Programda içeriğin sarmal formal tercih

edilerek düzenlendiği vurgulanmaktadır. Sarmal format aynı konunun farklı zamanlarda farklı teknikler kullanılarak tekrar edilmesini sağlar (MEB, 2006a). Ancak öğretmen görüşleri, içeriğin öğrenilen bilgileri pekiştirmediği ve yeterince örnek içermediği yönündedir. Programın içeriğinin sarmal format oluşturma ilkeleri doğrultusunda gözden geçirilip yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin programın etkinlik ögesine ilişkin görüşleri, programda öğrenilenleri pekiştirecek nitelikte ve daha fazla etkinliğe yer verilmesi gerektiği yönündedir. Öğretmenler etkinliklere yönelik daha fazla açıklamaya ve örneğe ihtiyaç duyduklarını belirtmektedir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, etkinliklerin sınıf mevcutları göz önüne alınarak hazırlanması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Üst ve orta düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin görüşleri, programda yeterince etkinliğe ve bu etkinlikleri açıklayıcı örneğe yer verilmediği yönündedir. Öğretmenlerin görüşleri arasındaki bu çelişki, programda yer alan etkinlikleri nerede ve nasıl uygulamaları gerektiğiyle ilgili yeterince açıklama ve örneğe ulaşamadıkları için verimli olarak kullanamadıklarının göstergesi olabilir. İlköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programı incelendiğinde, “Terimler Sözlüğü” başlığı altında kullanılacak öğretim teknikleri ve etkinlikler yer almaktadır (MEB, 2006a). Ancak bu öğretim teknikleri ve etkinliklerin nerede ve nasıl kullanılacağına ilişkin bilgiler yer almamaktadır. Bu öğretim tekniklerinin ve etkinliklerinin program içindeki yerinin net bir şekilde verilmesi ve örneklerle nerede ve nasıl kullanılabileceğinin açıklanması gerekmektedir.

Araştırma sonuçları, orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin programın araç gereçlerine ulaşmada sorunlar yaşadığını ortaya koymaktadır. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, kullandıkları ders kitabında eksiklikler olduğu ve yeniden düzenlenmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programında derste kullanılacak kaynaklara ilişkin bilgiler yer almakta ve bu kaynakların neler olduğu sıralanmaktadır (MEB, 2006a). Öğretmen görüşleri, programda önerilen kaynakların gerek öğrenme ortamındaki yetersizlikler, gerekse kaynakların beklenen niteliklere sahip olmamasından yeterince verimli kullanılmadığını göstermektedir. Programda önerilen kaynakların eksikliklerinin belirlenip, gerekli düzenlemelerin yapılması ve öğretmenlerin bu kaynaklara zamanında ulaşmalarının sağlanması gerekmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin programın değerlendirme ögesine yönelik daha fazla açıklamaya ve örnek sınavlara gereksinim duyduğunu göstermektedir. Öğretmenler, sınav kitapçıklarının

hazırlanması ve ünite sonlarına değerlendirme sınavlarının eklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ek sınav kitapçıklarına ihtiyaç duyması ve ünite sonlarına değerlendirme bölümlerinin eklenmesine yönelik önerileri soru hazırlamak için yeterli ve uygun kaynaklara ihtiyaç duymalarının göstergesi olarak kabul edilebilir. Güneş'in (2009) ilköğretim 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmadan elde ettiği sonuçlar, öğretmenlerin, programın ölçme ve değerlendirme ögesinin uygulamasına yönelik benzer güçlükler yaşadığını ortaya koymaktadır. Öğretmenler, programda sözü edilen değerlendirme teknik ve yöntemlerine yönelik yeterli örnek yer almadığı, bundan dolayı neyi nasıl kullanacaklarını bilemediklerini ve uygulamada sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, bu araştırmadan elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, programı tanımada ve anlamada zorluk çektiklerini ve yeterince bilgilendirilmediklerini belirtmişlerdir. Programla ilgili bilgilendirme yapan kişilerin alan uzmanı olmamaları ve ders kaynaklarının nasıl kullanılacağına ilişkin yeterince açıklamama yapılmaması, programın tanıtılması sürecinde yaşanan güçlükler olarak dile getirilmiştir. Alt düzey okul grubunda görev yapan bazı öğretmenler, programla ilgili hiçbir bilgilendirme yapılmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenlerin programla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları yönündeki görüşleri dikkate değerdir. Görüşmelerden elde edilen bulgular, öğretmenlerin program hakkında yeterince bilgilendirilmediklerini ya da bilgilendirmenin uzman kişiler tarafından yapılmadığını ortaya koymaktadır. Bulgular, öğretmenlerin, yapılan bilgilendirme çalışmalarını beklenen ölçüde verimli bulmadıklarını ve bu konudaki eksikliklerini bireysel çabalarıyla gidermeye çalıştıklarını göstermektedir. Programın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için düzenli olarak hizmet içi eğitim çalışmalarının yapılması gerekmektedir. İlköğretim 4. ve 5 sınıf İngilizce dersi öğretim programlarına yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan diğer araştırmalardan elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin programla ilgili hizmet içi eğitim seminerlerine gereksinim duyduklarını göstermektedir (Güneş, 2009; Topkaya ve Küçük, 2010).

Üst, orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları güçlükler; ders araç gereçlerine vaktinde ulaşamama, sınıflarındaki teknik donanımın yetersizliği, sınıfların kalabalık olması ve derse ayrılan sürenin programın gereklerini yerine getirmede yetersiz kalması şeklinde sıralanmaktadır. Güneş (2009), Kızıldağ (2009) ve Topkaya ve Birçek (2010) tarafından İlköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce

dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar, derse ayrılan sürenin yetersiz olduğunu, öğretmenlerin ders araç ve gereçlerine ulaşmakta güçlük yaşadığını ve sınıfların kalabalık olmasının programın sağlıklı uygulanabilmesini engellediğini göstermektedir. Bu sonuçlar, araştırmadan elde edilen bulguları destekler niteliktedir. Programın güçlü yönlerine ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen veriler incelendiğinde, farklı düzey okul gruplarında görev yapan öğretmenler, programın, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını sağladığını ve öğrenci merkezli olduğunu belirtmişlerdir. Üst ve orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirdiğine yönelik olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Öğretmenlerin programın güçlü yönlerine ilişkin görüşleri bağlamında en dikkate değer olanı, programın öğrenci merkezli olduğu yönündeki değerlendirmeleridir. İlköğretim İngilizce dersi öğretim programı yeni öğrenme yaklaşımlarını temele alarak Avrupa Birliği (AB) dil programlarındaki gelişmelere uygun olarak hazırlanmıştır. Programın geliştirilmesinde tek bir yaklaşım temele alınmamış; yapısal, durumsal, konu odaklı, kavramsal/işlevsel, süreç/görev odaklı ve beceri odaklı yaklaşımlardan yararlanılmıştır. Bunun yanı sıra, programın öğrenci merkezli olduğu vurgulanmaktadır (MEB, 2006a).

Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın zayıf yönlerine yönelik görüşlerini; programda kelime öğretimine ağırlık verilmesi ve farklı dil yapılarının öğretilmemesi şeklinde sıralamaktadırlar. Orta ve alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programın yoğun olmasının en zayıf yönü olduğunu belirtmişlerdir. Üst düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, daha nitelikli ders kaynaklarının hazırlanması yönünde öneride bulunmuşlardır. Derse ayrılan sürenin artırılması ve sınıf mevcutlarının azaltılması yönünde beklentilerini dile getirmişlerdir. Orta düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, programda öğretmene daha fazla rehberlik edecek nitelikte bilgiye yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Alt düzey okul grubunda görev yapan öğretmenler, konu sayısının azaltılması ve öğretmenlere sınav hazırlamada kullanabilecekleri yardımcı kaynakların sağlanması yönünde önerilerde bulunmuşlardır. Bu sonuçlar, programın öğelerinin eksik yönleri olduğu ve yeniden düzenlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgular, İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının kazanım, içerik, etkinlikler ve değerlendirme öğelerinde eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır. Programın, belirlenen bu eksiklikler doğrultusunda gözden geçirilmesi ve bu eksikliklerin tamamlanmasıyla sonraki yıllarda daha verimli bir şekilde kullanılabilceğini

söylemek mümkündür. İlköğretim 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programına ilişkin düzenlemelerin yapılmasına öncelikli olarak program tasarımının gözden geçirilmesiyle başlanmalıdır. Öğretmenlerin program tasarısını doğru algılayamamaları, programı uygulama aşamasında güçlüklerle sebep olmaktadır. Bunun yanı sıra program tasarımında yer alan kazanımlar, içerik, etkinlikler, araç gereçler ve değerlendirme öğelerinin program tasarımı hazırlama ilkeleri göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu kazanım sayısının fazla olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, programda yer alan kazanımların daha çok okuma ve yazma becerisini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Programda yer alan kazanımların öğrencilerin özelliklerine uygunluğu, günlük yaşam konularıyla ilişkisi ve bütün dil becerilerini beklenen düzeyde geliştirme konusundaki yeterliliğinin gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

İlköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programında ders akış planının (syllabus) içerik ve yöntemden oluştuğu belirtilmiştir. Ancak ders akış planı incelendiğinde, bu bölümde yalnızca içerikle ilgili bilgiler ve dil becerilerine ilişkin kazanımlara yer verilmiştir. Bu bölüm, yöntemler ve teknikler hakkında bilgi içermemektedir. Ders akış planında, içeriğin hangi yöntem ve tekniklerle aktarılacağına yönelik ilişkilendirmelerin yapılması ve örneklere yer verilmesi öğretmenlere yol gösterici olacaktır. Bazı öğretmenler, kazanım sayısını fazla bulurken, etkinlik sayısının artırılması yönünde görüş bildirmişlerdir. Programda, etkinliklere ilişkin açıklamalara yer verilmesine karşın, bu etkinliklerin kazanımlarla ilişkilendirilmesinin yapılmadığı görülmektedir. İngilizce dersine farklı branşlardan öğretmenlerin de girebileceği düşünüldüğünde, böyle bir uygulama öğretmenlere rehberlik edebilir. Programa ünitelere yönelik olarak hazırlanmış bir etkinlik kitapçığı eklenebilir. Programda öğretmenlerin dil öğretme sürecinde kullanabilecekleri araç ve gereçler sıralanmıştır. Öğretmenlerin en temel ders malzemeleri olan CD'ye geç ulaştıkları, hiç ulaşamadıkları ya da kendi olanaklarıyla ulaştıkları düşünülürse, programda sıralanan araç ve gereçlerin öğretmenler tarafından verimli olarak kullanılmadığı söylenebilir. Dil öğretiminin etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için öğrenme ortamlarında teknolojik alt yapı ve araç gereçlerin hazır bulunması gerekmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu, programın değerlendirme ögesine yönelik olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Değerlendirmeye ilişkin yeterince örneğe yer verilmemesi, programın değerlendirme ögesinin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesini engellemektedir. Öğretmenlerin, sınav durumlarının nasıl hazırlanması ve değerlendirilmesi gerektiğine yönelik bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- Büyükduman, F.İ. (2005). İlköğretim okulları İngilizce öğretmenlerinin birinci kademe İngilizce öğretim programına ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28:55–64 [Online]:<http://193.140.216.63/200528F%C4%B0GEN%20%C4%B0LKE%20B%C3%%9CY%C3%9CKDUMAN.pdf> adresinden 07.03.2011 tarihinde indirilmiştir.
- Crystal, J. (1997). *The Cambridge encyclopedia*. Cambridge University Press.
- Demirel, Ö. (2003). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2004). *Öğretimde planlama ve değerlendirme (öğretim sanatı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2008). *Yabancı dil öğretimi dil pasaportu-dil biyografisi-dil dosyası*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Er, K.O. (2006). İlköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce öğretim programlarının değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 2,1-25 [Online]: URL: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/151/1086.pdf> adresinden 07.03. 2011 tarihinde indirilmiştir.
- Erdoğan, V. (2005). *An evaluation of the English language curriculum implemented at 4th and 5th grade primary state schools: the view of the teachers and the students*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Fidan, N. (1985). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Genç, A. (1999). İlköğretimde yabancı dil. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 229-307.
- Güneş, T. (2009). *İlköğretim 5. sınıf İngilizce dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kızıldağ, A. (2009). Teaching English in Turkey: dialogues with teachers about the challenges in public primary schools. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 1 (3). [Online]: <http://www.iejee.com> adresinden 07.03.2011 tarihinde indirilmiştir.
- MEB (2006a). *İlköğretim İngilizce dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. 10.02.2006 tarih ve 2582 sayılı Tebliğler Dergisi.
- Mersinligil, G. (2001). *İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda uygulanan İngilizce dersi öğretim programının değerlendirilmesi (Adana ili örneği)*. Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Özçelik, D.A. (1992). *Eğitim programları ve öğretim (genel öğretim yöntemi)*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Patton, M.Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. SAGE Publications, Inc. Neyburn Park California.
- Resmi Gazete (1997) 18.07.1997, 4306.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara.
- Topkaya, E. ve Küçük, Ö. (2010). An evaluation of 4th and 5th grade English language teaching program. *İlköğretim Online*, 9 (1), 52-65. [Online]: <http://ilkogretimonline.org.tr> adresinden 07.03.2011 tarihinde indirildi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Ek-1:

Extended Abstract

The Turkish Ministry of National Education made a major education reform in 1997 which had several impacts on primary education. The first one was the extension of compulsory primary education to 8 years. Another impact of the reform was the introduction of foreign language learning for 4th and 5th grade students. In connection with this development, primary school foreign language curriculum was developed in line with the education reforms and put into implementation in 1997. Some studies were conducted in order to evaluate the 1997 4th and 5th grades English language teaching curriculum. The results of a study conducted by Büyükduman (2005) showed that most English teachers were content with the design of the curriculum, however they thought the implementation of the curriculum was almost impossible due to large classes, lack of sources and seminars that guided teachers in the implementation of the curriculum. Similar results were obtained in other studies that aimed to evaluate 1977 4th and 5th grades English language teaching curriculum. (Er, 2006; Erdoğan, 2005; Mersinligil, 2002). By the time 2004, the Turkish Ministry of National Education decided to initiate a curriculum reform movement due to dissatisfaction with the quality of education. The results of the evaluation studies of 1997 4th and 5th grades English language teaching curriculum, the reform movement started by Ministry of National Education in 2004 resulted in the development of a new curriculum. A new English language teaching curriculum was developed in 2005 and put into implementation starting from the 4th grade in 2006 in the nationwide. A new curriculum should be evaluated in order to reach judgments about its effectiveness. The success of a curriculum change largely depends on how teachers perceive it and what they do to implement it. For this reason, this study investigates teachers' views on primary school English language teaching curriculum for the 4th grade. For this aim, objectives, content, activities, learning materials and equipment and assessment which are the basic components of the curriculum are taken as the criterion. Besides this, the study investigates teachers' level of information about the curriculum, the difficulties that were experienced by teachers in implementing the curriculum, the strengths and weaknesses of the curriculum and teachers' suggestions for improving the curriculum. This is a qualitative research and employs interview techniques. The participants of the study were determined through typical case sampling. 15 primary school English teachers, who taught 4th grade students, participated in the study. These teachers were selected from the schools which were ranked as 'high, medium and low' according to their average placement exam (SBS) score. Data were collected through standart interviews of selected teachers. In the data analysis procedure descriptive and content analysis techniques were applied. The results of the research indicated that the participants had some negative views about some aspects of the new English language teaching curriculum due to the challenges that they encountered during the implementation. Some of these results are as follows. Teachers emphasized that the number of the objectives was too many to achieve during the allotted time period for the lesson. They mentioned that the content of the curriculum did not include enough repetitions and examples. As for the activities of the curriculum, teachers thought they were not effective enough to reinforce what students have learned. Teachers had negative opinions about the supplementary learning materials such as the coursebook they used in their classes and they added that they could not make use of materials suggested in the program in the present conditions at schools. They thought they were not very well qualified in using the suggested assessment tools since there was not clear and sufficient information about them in the curriculum. Besides, it was determined that teachers thought the level they informed about the program was not sufficient. Teachers emphasized that crowded classrooms, lack of sources and supplementary materials caused problems in implementing the curriculum. It was pointed out that the strongest feature of the curriculum was that it made the students active during the learning process. The weakest feature of the curriculum was that it was overloaded so time allocated to the curriculum was not sufficient. In order to make the curriculum more efficient teachers suggested that more qualified learning materials should be prepared, allotted time for the lesson should be increased, the number of students in the classroom should be reduced and assessment tools should be provided for the teachers.